

HET OORDEEL

HJORTH ROSENFELDT BIJ UITGEVERIJ CARGO

Wat verborgen is

De discipel

Het familiegraf

Het stille meisje

De test

Hjorth Rosenfeldt

Het oordeel

Vertaald door
Geri de Boer

2019

AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2018 Michael Hjorth en Hans Rosenfeldt

Copyright Nederlandse vertaling © 2019 Geri de Boer

Oorspronkelijke titel *En högre rättvisa*

Oorspronkelijke uitgever Norstedts, Stockholm

Omslagontwerp Wil Immink Design

Omslagillustratie GlobalStock / Getty Images

Foto auteur Appendix Fotografi

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk Bariet Ten Brink, Meppel

ISBN 978 94 031 4710 9

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

DEEL EEN

13 oktober

Ik droom van je.
Bijna elke nacht sinds ik hiermee begonnen ben.
Hoe zou je het vinden als je het wist?
Wat ik doe.
Verkeerd, waarschijnlijk.
Je zou me vragen ermee op te houden.
Je was een beter mens dan ik.
Maar vannacht vroeg je me om je te redden.
Om jullie allebei te redden.
Ik kon het niet.
Zelfs in mijn droom niet.
Dus ik doe wat ik kan.
Ik ben van plan het weer te doen.
Vanavond.
De vijfde.
Klara Wahlgren.

Oktober bracht de winter.

Het was een raar jaar geweest wat het weer betreft.

Het sneeuwde op de witte studentenbaretten tijdens het traditie-rijke en goedbezochte Walpurgisfeest en tijdens de veel minder drukke 1 meioptocht de dag daarna. Daarna was de sneeuw nog tot diep in mei blijven liggen, toen de lente eindelijk serieus begon. De zomer had tot eind juni op zich laten wachten: pas in de week na het midzomerfeest kroop de temperatuur voor het eerst boven de 20 graden. Daar stond echter tegenover dat de warmte tot medio september aanhield.

Daarna was er hoegenaamd geen herfst.

Op 8 oktober was het weer zover. Een dun, wit poederdek vertoonde zich aan de inwoners van Uppsala toen ze die ochtend de rolgordijnen optrokken. Vier maanden zonder sneeuw was natuurlijk koren op de molen van de klimaatontkenners.

De aarde wordt er toch niet warmer op, als je het mij vraagt.

‘Niemand vraagt jou iets,’ wilde Klara altijd zeggen als ze die versleten uitdrukking hoorde en de zelfvoldane grijns zag die er meestal mee gepaard ging.

De klimaatverandering was uitermate reëel.

Na drie jaar milieuwetenschappen in Lund en een master Duurzame Ontwikkeling in haar geboorteplaats Uppsala was Klara daar zeker van. Jaren van onderzoek in de hele wereld spraken duidelijke taal, ongeacht hoe het er in oktober uitzag als je door het keukenraam naar buiten keek.

Het was wel verschrikkelijk koud, dacht ze toen ze 's avonds een paar minuten na negenen het cursuslokaal verliet en haar veel te dunne jas dichtknoopte. Ze was zoals gewoonlijk nog even nagebleven om het lokaal op te ruimen nadat de laatste deelnemer vertrokken was.

Meubels stofferen.

Van 18.30 tot 20.30 uur, sinds 15 september.

Negen bijeenkomsten.

Vanavond was het de vijfde keer geweest. Klara genoot van de vooruitgang die ze bij iedereen zag. Ze hield ervan deze cursussen te geven.

Voor het vierde jaar alweer.

Ze voelde nog even na aan de deur nadat die achter haar in het slot was gevallen en liep de Östra Ågata in. Snel door de kou. Haar telefoon ging. Ze haalde hem uit haar zak en nam met een verbaasd glimlachje op.

‘Hé, jochie, slaap jij nog niet?’

‘Wanneer kom je thuis?’ Victor klonk moe. Ze zag hem voor zich op de bank in zijn Spiderman-pyjama, zijn tandjes gepoetst, zijn haar in de war, vechtend om zijn ogen open te houden.

‘Ik loop nu naar de auto, dus over een kwartier, twintig minuten. Is er iets?’

‘Mijn been.’

Haar zoon had vorige week, vóór de sneeuw, bij de gymnastiek op school een oriëntatietocht gemaakt, was daarbij in een roestig stuk schroot gestapt dat in het bos was gegooid en had zijn kuit opgehaald. Vijf hechtingen. Het verband moest elke avond verschoond worden.

‘Kan papa dat niet doen?’

‘Jij doet het beter.’

Klara zuchtte in stilte. Altijd fijn om gewaardeerd en gewenst te worden, maar Zach en zij hadden het ouderschapsverlof gelijk verdeeld, en hij was minstens zo betrokken geweest bij de opvoeding van hun zoon als zij, soms zelfs meer, maar toch, als het erop aankwam – voor de meeste dingen eigenlijk – vroeg Victor om zijn moeder. Ze zag aan Zach dat hij het zich een beetje aantrok dat hij altijd maar tweede keus was.

‘Maar ik ben niet thuis en jij moet naar bed,’ probeerde ze, terwijl ze de Ångkvarnsgata in liep.

‘En mijn been dan?’

‘Laat papa dat maar doen, en ga dan lekker naar bed. Als je nog wakker bent en het zit niet goed als ik thuiskom, doe ik het wel opnieuw.’

Dit voorstel werd zwijgend ontvangen, alsof de achtjarige probeerde uit te vinden of hij er op de een of andere manier tussen werd genomen.

‘Zullen we dat doen?’ vroeg Klara.

‘Oké...’

‘Goed zo. Kusje. Tot morgen!’

Ze beëindigde het gesprek en stopte de telefoon weer in haar zak. Ze liet haar hand daar. Het was echt koud.

Had ze er goed aan gedaan?

Als Victor nog wakker was als ze thuiskwam en als ze dan het verband verving, was dat dan niet een erkenning dat Zach het niet zo goed kon als zij? Had ze strenger moeten zijn? Moeten zeggen dat papa het verband zou verwisselen en dat hij naar bed moest? Punt, uit.

Geen alternatief bieden.

Weigeren het over te doen.

Waarschijnlijk wel.

Als het meezat, zou Victor al slapen als ze thuiskwam en was het probleem opgelost, dacht ze, terwijl ze de parkeerplaats op liep.

Er waren zes plekken op de vierkante binnenplaats. Twee waren van de avondschool. Haar Polo, helemaal in de hoek, was de enige auto die er nog stond.

Klara bleef staan.

Het was donker.

Donkerder dan anders.

De gebouwen rondom de parkeerplaats waren allemaal kantoren, waar het om deze tijd donker was. Dat was altijd zo, maar vanavond waren ook de twee buitenlampen die aan de gevel zaten uit. Klara wist niet waar de schakelaars daarvoor zaten. Iemand had ze waarschijnlijk per ongeluk uitgezet.

Dat was niet zo, zag ze toen ze doorliep naar haar auto en haar

ogen beter gewend raakten aan het donker. Onder de armatuur vlak bij haar auto lagen glasscherven.

De lamp was kapotgeslagen.

Of was hij op de een of andere manier losgekomen en op de grond stukgevallen? Maar ze waren allebei kapot, dus iemand had ze waarschijnlijk voor de lol vernield. Hoewel Klara zichzelf nog altijd jong vond, betrapte ze zich erop dat ze dacht: jongeren zeker. Misschien was dat vooral wensdenken, wilde ze graag dat vandalisme en ander wangedrag bij een bepaalde onrijpheid hoorden. De tekenen in de samenleving wezen er echter steeds duidelijker op dat dat niet zo was.

Ze haalde de autosleutel uit haar zak. De Polo knipperde twee keer en de zijspiegels draaiden zacht zoemend naar buiten. Ze wilde net de ongetwijfeld ijskoude handgreep van het portier vastpakken toen ze iets hoorde. Er ging een instinctieve rilling van onbehagen door haar lichaam.

Zachte voetstappen achter zich.

Ze was niet alleen.

Heel even zag ze een zwarte schaduw in het zijraam.

Verwongen. Groot. Dichtbij.

Zonder erbij na te denken deed ze snel een stap opzij en draaide ze zich om. In plaats van vlak achter haar kwam de donkere figuur naast haar terecht. Ze zag nog net een zwarte hoodie en een bedekt gezicht, toen werd ze verrast door een hoog, doordringend geluid.

Het leek wel een alarm.

Het duurde een paar tellen voordat het tot Klara doordrong dat zijzelf aan het schreeuwen was.

De figuur naast haar leek terug te deinzen voor haar harde stem, maar Klara zelf ontleende er kracht aan.

Ze kwam niet eens op het idee om te vluchten, om weg te rennen.

Ze zou zich verdedigen.

Tot elke prijs.

Ergens in haar achterhoofd zat de informatie dat je bij een aanval zo veel mogelijk weerstand moet bieden, dus dat deed ze. Ze sloeg en schopte. Haar armen en benen schoten uit en raakten het li-

chaam van de aanvaller. Hard. Keer op keer. In blinde woede. En intussen bleef ze maar schreeuwen.

Klara wist niet hoelang het duurde, waarschijnlijk een paar seconden, al leek het veel langer. Toen zag ze haar aanvaller een paar stappen terug doen en wegrennen naar de ingang van het parkeerterrein en daarna linksaf de Ångkvarnsgata in.

Klara bleef staan. Hijgend en krassend. Ze had vast iets in haar keel kapotgeschreeuwd, dacht ze nog net voordat alle kracht uit haar wegvloede en ze op de grond zakte. Ze voelde de kou en het vocht die onmiddellijk door haar broek heen drongen nauwelijks. Haar ademhaling ging over in een zacht gejammer. Ze staarde leeg voor zich uit. Haar oog viel op een klein, langwerpige voorwerp dat naast de auto lag.

Een spuit, vol met een of andere vloeistof.

Ze had bedwelmd moeten worden.

Bedwelmd en verkracht.

Net als Ida.

Miste ze de Nationale Recherche?

Vanja bedacht dat ze zich die vraag regelmatig stelde. Zoals nu, terwijl ze een kop thee zette in de keuken van het tweekamerappartementje aan de Norbyväg dat een van haar collega's in Uppsala aan haar onderverhuurde – voorlopig voor een jaar, terwijl hij in Den Haag werkte aan een EU-project tegen mensenhandel. Het was 52 vierkante meter en ze zou spontaan geen enkel meubelstuk of voorwerp kunnen noemen dat ze zelf zou hebben uitgekozen om haar flat mee in te richten of te verfraaien, afgezien misschien van de 75 inch tv die de muur tegenover de doorgezakte zwartleren bank domineerde. Maar dat had je nu eenmaal als je een gemeubileerde flat huurde. Ze zou het er wel een jaartje uithouden. Als ze langer bleef, zou ze iets anders moeten zoeken. Iets van zichzelf.

Miste ze de Nationale Recherche, vroeg ze zich opnieuw af, terwijl ze het theezakje uit de mok met een of ander *Star Wars*-motiefje haalde en in de gootsteen gooide.

Niet de afdeling als zodanig en niet het werk zelf. Wat ze in Uppsala deed, was minstens even interessant, maar ze miste haar collega's wel. Nu ze een paar maanden bij hen weg was, besepte ze dat het meer vrienden dan collega's waren. Misschien wel haar enige vrienden.

Behalve Sebastian dan.

Dat was geen vriend.

Ze maakte de koelkast open, schonk een beetje melk in de mok en nam die mee naar de kleine woonkamer, waar haar laptop opengeklapt op de rookglazen Ikea-tafel stond.

Ze had Torkel beloofd dat ze terug zou komen.

Als ze alles weer een beetje op een rijtje had.

Wat dat dan ook inhield.

Ze had nog steeds geen contact met Anna. Op dat punt was er niets veranderd. Haar moeder had haar hele leven tegen haar gelogen en toen de waarheid eindelijk aan het licht was gekomen, had ze Vanja opnieuw verraden door achter haar rug om contact op te nemen met Sebastian en – nog erger – met hem naar bed te gaan.

Ze had wel een paar keer iets van Valdemar gehoord. Korte, onpersoonlijke telefoontjes over de verhuizing, de nieuwe stad en de nieuwe collega's. Hij was niet op bezoek geweest. Hoewel hij bij Anna weg was gegaan om de relatie met Vanja te kunnen herstellen en hoewel hij van jongs af aan haar vader was geweest, degene die haar het meest na had gestaan, degene van wie ze meer had gehouden dan van wie ook, waren ze er niet in geslaagd de weg naar elkaar terug te vinden.

Het deed haar zeer.

Maakte haar kwaad.

Dat Sebastian erin geslaagd was een van de weinige dingen kapot te maken die echt iets hadden betekend in haar leven. Misschien zouden ze in hun nieuwe rol nader tot elkaar kunnen komen, maar het onderzoek naar Valdemars fraude en zijn zelfmoordpoging stonden nog tussen hen in, merkte ze.

Het was een zootje.

Haar leven.

Ze had nog lang niet alles op een rijtje, lang niet.

Het enige wat eigenlijk goed ging, was haar relatie met Jonathan – die was zelfs verbeterd. De vakantie die in Kopenhagen was begonnen en hen naar nog vijf andere landen in Europa had gebracht, was precies geweest zoals ze had gehoopt. Hij was bang geweest dat zij alleen maar iemand nodig had – niet per se hem – maar het duurde niet lang of die zorg bleek ongegrond. Na de zomer had hij over hun gezamenlijke toekomst gesproken alsof het een vanzelfsprekendheid was.

Hij vond het maar niets dat ze naar Uppsala verhuisde, maar het was slechts veertig minuten met de trein en Vanja ging zo vaak mogelijk naar huis, naar Stockholm. Daar woonde ze bij hem in.

Haar flat aan de Sandhamnsgata had ze aan iemand anders verhuurd.

Dus met Jonathan ging alles goed en Sebastian had ze niet meer gezien sinds hij haar ruim drie maanden geleden in de garage onder het Waterfront-gebouw had achtergelaten. Ze wist dat hij gewond was geraakt bij zijn dollemansrit met een bom in de auto. Ursula had haar verteld dat hij een paar ribben en een arm had gebroken – meer wist ze niet.

Meer wilde ze ook niet weten.

Hoe minder ruimte Sebastian Bergman in haar leven innam, hoe beter. Ze was ervan overtuigd dat dat voor iedereen gold.

Dus ze wilde niet meer aan hem denken, ging op de bank zitten, nam een klein slokje van de hete thee en keerde terug naar de aangifte van Therese Andersson.

Aangeefster verliet kort voor half twee in de nacht van 4 oktober een feest aan Molngata 23 en ging naar huis lopen waar ze woont aan de Almqvistgata maar een kilometer of zo. Ze nam het voetpad naar de Liljeforstorg en als ze langs de Liljefors School loopt hoort ze ineens stappen aan komen en toen greep iemand haar van achteren en toen voelde ze een prik in haar hals.

Vanja wist dat ze niet kon verwachten dat alle aangiften zonder taalfouten werden opgesteld. Ze was er zelfs van overtuigd dat er maar heel weinig foutloos waren, maar deze was echt een ramp. Ze keek even wie hem had geschreven. Asp. Oscar Appelgren. Nog in opleiding dus, maar omdat ze geen moedertaalonderwijs meer hadden op de politicacademie was de kans klein dat er nog verbetering te verwachten was. Ze haalde diep adem en las door.

Daarna weet ze niets meer alleen dat ze wakker werd in de bosjes naast het voetpad. Haar jurk was op getrokken, haar kousen kapot gescheurd en ze had een soort van zak over haar hoofd. Aangeefster komt over eind en gaat naar de Vaksalagata waar ze om hulp roept. Het is dan zo rond half drie.

De politie werd naar het ziekehuis geroepen en een medisch onderzoek toonde aan een bloeding in haar onderlijf na penetratie en sporen van sperma. Een bloedproef toonde aan resten van Flunitrazepam Mylan in het bloed.

Vanja sloot de orgie van taalfouten en spreektaal af, pakte haar mok thee en leunde achterover.

Een onvervalste overval met verkrachting.

Die vormden maar een klein deel van de verkrachtingen waarvan jaarlijks aangifte werd gedaan. Meestal waren dader en slachtoffer bekenden van elkaar en werd het delict in de woning van een van beiden gepleegd. Zulke zaken kregen altijd veel media-aandacht, dus je zou denken dat ze vaker voorkwamen dan in feite het geval was. Tot nu toe was er vrij weinig geschreven over wat Therese was overkomen, maar als iemand zich er serieus in ging verdiepen, zou dat gauw meer worden.

Ze was namelijk niet de eerste.

Vanja boog zich weer naar voren, zette de mok neer en pakte het rapport van het Nationaal Forensisch Centrum. Daar stond niet veel in.

Op de grond in de bosjes afdrukken van een sportschoen van het merk Vans, model UA-SK8-HI MTE en DNA van sperma, maar de dader stond nergens geregistreerd. Wel kwam het overeen met sporen die bij een andere verkrachting, een kleine maand eerder, waren aangetroffen.

Ida Riitala, 34 jaar.

Op 18 september overvallen op Gamla Kyrkogården, de grote, oude begraafplaats van Uppsala.

Zelfde stad, zelfde werkwijze.

Een dader die zijn slachtoffer van achteren besloep, een injectie met een slaapmiddel gaf, een jutezak over het hoofd trok en zijn daad uitvoerde terwijl het slachtoffer bewusteloos was.

Vanja's telefoon ging. Ze wierp een blik op het display.

Haar nieuwe chef: Anne-Lie Ulander.

Bijna halftien. Dat betekende meer werk. Vanja nam op.

‘Hallo, jij belt nog laat!’

Het telefoontje duurde maar een halve minuut. Toen klapte Vanja haar laptop dicht, stond op en verliet de flat. Als er nog twijfel had bestaan of ze wel met een serieverkrachter te maken hadden, dan was die nu verdwenen.

Ze hadden een derde slachtoffer.